

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkah pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravništvo: Učiteljska Tiskarna, Franciskanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti im. m. p. — Telefon številka 118.

Iz vrta bojnih lovorik.

PISMO IZ BELGRADA.

Belgrad, 4. (17.) aprila 1913.

V skupštini.

Točno ob deseti uri otvori predsednik Nikolić skupštinsko sejo. Galerija je bila danes napolnjena do zadnjega kotička in sedeži poslancev zavzeti. Videti je bilo takoj, da vse pričakuje važnih besed iz ust predsednika Pašića.

Predvsem se prečita in odobri zapisnik predidne seje, nato doše pozdravne brzojave, od katerih sta bili dve od čeških narodnih socialistov, katere so poslali iz svojih shodov v Pragi in v Češkem Brodu, kjer je poročal poslanec Kľofáč o dogodkih na Balkanu. Brzojavki ste bili navdušeno sprejeti. Bil je sprejet tudi tozadeven odgovor na obe brzojavki. Dalje je bila prečitana zahvala na tozadevno sozhalno izjavo srbske narodne skupštine od grškega parlamenta.

Nato se priglasi k besedi poslanec Ribarac, naprednjak, ki ostro obsoja gonjo bolgarskih šovinistov, ne izvzemši službenih in polslužbenih osebnosti, na čelu jim dr. Danev.

Nadalje se pritožuje, zakaj ni bil stavljen na dnevni red odgovor vlade na interpelacijo opozicije glede bolgarsko-srbske pogodbe in bolgarsko-srbskih meja, ako nimajo Bolgari nikake obzirnosti napram svojim zavaznikom, kako naj imajo zavazniki napram njim. Narod zahteva jasnih in čistih računov. Interpelacija leži že več kot mesec dni pri predsedništvu in je že skrajni čas, da se ne pušči ljudstva v dvomih. »Samouprava« zahteva revizijo pogodbe, ta je videti, da ni vse v redu. Ohrid, Prilep, Veles, Bitolj in Skoplje morajo ostati srbska.

Predsednik pojasnjuje, da vlada ni dolžna dati odgovora na interpelacijo, ki se tiče zunanjih zadev, tekom enega meseca, kakor na druge interpelacije, ampak more ta odgovor zadrževati do nedoločenega roka, ako to zahtevajo državni interesi.

Ministrski predsednik Pašić vstane in pravi, da nima še vseh podatkov, da bi mogel zanesljivo odgovoriti na vsa vprašanja, ki so v interpelaciji navedena. Zgodi se pa to v najkrajšem času. (Velik hrup v klopih opozicije: »Zahtevamo, da pride odgovor na interpelacijo jutri na dnevni red.« Predsednik zvoni, zvoni a brezuspešno.)

Posl. Ribarac: »Zahtevam, da se da na glasovanje sledeči predlog: Narodna skupština naj sklene, da pride odgovor na mojo in mojih prijateljev interpelacijo jutri na dnevni red kot prva točka.«

Min. preds. Pašić: »Interesi države zahtevajo, da ne odgovarjam danes, niti jutri, pač pa — ponavljam — v najkrajšem času. Posamezni poslanci so itak že obveščeni. Čim do- bim podatke in bodo razmere dopu- ščale, je moja dolžnost in pravo skup- štine, da odgovarjam na stavljeni vprašanja, prej pa mi ni mogoče. (Po- noven hrup med naprednjaki in na- cionalisti. Predsednik zopet zvoni, poslanci kriče.)

Pašić hoče zopet govoriti a hrup med poslanci se nadaljuje, med tem pa se priglasi k besedi naprednjak Ljuba Gjorgjević: »Ko bi tu šlo samo za osebo ministrskega predsednika in narodnih poslancev, bi ne imeli nič proti temu, ako bi ne hotel odgovar- jati na stavljeni mu vprašanja; a tu gre za interese države, da vlada mora govoriti, ker ni v interesu države, da molči. Sicer pa je min. predsednik že na zadnji seji izjavil, čim pride na dnevni red interpelacija opozicio- nalnih poslancev, bo tudi odgovarjal a danes se zopet brani govoriti. Za- htevamo tedaj, da pride odgovor vlade že jutri na dnevni red. Gre za interese države, za interese naroda; od krone pa do najsiromašnejše kože zahteva se jasnosti, ali je naše to, kar je zavzela naša nepremagljiva vojska ali ne.

Predsednik dá na glasovanje predlog posl. Ribaraca, ki propade z manjšino 30 glasov.

Nastal je velik hrup v zbornici, opozicija je predbacivala vladni ve- čini nedoslednost itd., med tem pa je predsednik zaključil sejo, katero je vse tako željno pričakovalo.

Revizija srbsko-bolgarske pogodbe.

Včerajšnja »Samouprava« obža- ljuje, da se o temi pogodbe razpravlja le v sosednji, bratski in zavazniški bolgarski javnosti in to od ljudi, ki zavzemajo visok političen položaj, ki so odgovorni za svoje izjave, po- dane v službeni formi.

»Mislimo na g. S. Daneva«, pravi »Samouprava«, »predsednika bolgar- skega sobranja in prvega delegata za mirovna pogajanja in na našega kolega v Sofiji, na »Mir« — pušča- joč na strani ono, kar se je že prej o tem govorilo v bogarskem sobranju.«

V nadaljnjem pravi »Samo- uprava«, da so se razmere — pod pritiskom dogodkov — tako kore- nito spremenile — in to na korist Sr- bije in na škodo Bolgarske — da je neobhodno potrebno revidirati po- godbo, ki je bila sestavljena pod po- polnoma drugačnimi okolščinami in se bodoči dogodki niso dali pred- vidljati. »Ako pravijo Bolgari: pacta sunt servanda, pravimo mi: rebus sic stantibus!«

Ako bi se Srbija — pri izvr- ševanju pogodbe — držala striktno določb, zapopadenih v pogodbi, bi balkanska zveza nikdar ne imela teh uspehov, kakor jih ima danes. Srbija je storil več, kakor pa se je obve-

zala storiti. S tem je faktično po- godba že izpremenjena in ravno prva točka je izpremenjena v korist in po želji Bolgarske. S tem je prišla pogodba molče — z obojestranskim odobravanjem — v popolnoma drug stadij.

Kakor je videti iz teh dejstev, ki sem jih navedel iz skupštine in iz oficioznega lista, so razlike med za- vezniki precej velike in dobro je, da je slovanska javnost dovoljno infor- mirana o posameznih fazah tega spora. Srbski vojaški krogi ne dovo- lijo niti pidi dobljenega ozemlja niti za ceno — vojne.

Upati pa je, da dobra volja, skupni interesi in kolikor toliko tudi slovansko čuvstvovanje, premaga šovinistično razpoloženje v obeh brat- skih zemljah in da se balkanska zveza v obojestransko neizmerno ko- rist utrdi in učvrsti za bodočnost bal- kanskih narodov.

Belgrad v snegu.

Cel ta teden je nekako sumljivo pihala ostra zimska sapa. Se v ne- deljo je bil prav lep in tople dan. Javana v naši »avliji« je že tako lepo cvetela, oblečena v lepo zeleno, po- mladno zunanost, da sem si pač predstavljal kako mora biti šele lepo v južnih rodovitnih krajih srbske kraljevine. No in drugi dan se je pa kar naenkrat spremenilo, brez po- vršnika ni bilo baš prijetno zunal, popoldne pa se je ulil dež, kakor bi iz škafa lilo, veter pa je bil tako hud, da je bil dežnik v nemali nevarnosti za svoja — »rebra«.

V torek zjutraj pa so bile vse strehe prav pošteno bele, ulice vse zasnežene. Sneg je zrastlel tekmo noči na kakih 30 cm v višino in še ga ni bilo dovolj. Med strašnim pišom so padale cel dan goste kosme sne- žink. Diven pogled! Vse zasneženo, vse v beli halji, po ulicah, kjer je večji promet, pa so stale velike mla- kuže pomešane s snegom. Drevje po Knež Mihajlovi ulici je nudilo krasno pokrajinsko sliko za slikarje. Veje, polne mladega brstja, ponosnih lipo- vih dreves, so ležale polomljene po ulicah. Odrngane žice električne cestne železnice, telefona in razvse- tljave so visele na vseh koncih in kra- jih po ulicah. Človek je moral paziti na vsak korak, da se ni vjel v kakšno žično zanjko. No, in marsikomu se je tudi pripetilo, da je telebnil v sneg, kakor otroci, ki delajo »možice« v snegu. Vstal je, otepel si raz sebe mokri »prah« in se radovedno ozrl, če ga že ne drži za vrat kak — ko- nederec.

Razume se, da je bil vsak pro- met ustavljen, kdor je le mogel, je sedel doma za pečjo. Tramvaj ni vo- zil, časopisi, ki so odvisni od te pre- klicane elektrike, niso izšli, zvečer pa je bila, po nekaterih delih mesta, popolna tema. Radi pretiranih z- morala električna tovarna zav-

Boj proti mladini.

Slika iz zadnjih dogodkov v Ljubljani.

električni tok, da se ne prigodi kaka nesreča.

Skratka, Belgrad je bil v — snegu. Ta nepričakovani obiskovalec Bal- kana, ki ste ga tudi v Ljubljani go- tovo videli, je napravil tudi na polju mnogo škode, zlasti vinogradi so uni- čeni, kakor poročajo iz notranjosti Drevje, ki je že cvetelo, je mraz po- polnoma ogolil, tudi nekatere poljske pridelke je vzela »zima, mraz«.

Po vseh teh krutih posledicah vojne bo siromašno ljudstvo priprav- leno ob ves svoj up, ki ga je stav- ljalo v »dobro letino«. No, draginja je že sedaj občutno poskočila, kaj pa še bo. Prav res, ljudstvo bo pri- siljeno bojkotirati vse tiste, ki proda- lajo, ker bo suša v žepu.

Bojkot avstrijskega blaga

ne dela tukajšnjim trgovcem nikahih velikih preglavic. Govoril sem z enim trgovcem, ki mi je dejal, da je on itak malo jemal iz Avstrije, ne toliko radi napetosti, ampak, ker je moral imeti tudi blago iz drugih dežel, bodisi, ker so odjemalci to zahtevali ali pa bolj- ši nakupni pogoji. V zalogi ima n. pr. »Schichtovo« milo nemške trrdke v Ustju na Češkem in francosko milo iz Marsilje ter mu pride ceneje iz Marsilje kot iz Avstrije, poleg tega pa so ljudje bolj zadovoljni s franco- skim milom. Ista je tudi pri drugih predmetih. Sveče, mazilo za čevlje itd. dobiva celo iz Rusije in deloma tudi iz Francoske. Nekoliko dobre volje in potrpežljivosti odjemalcev je bojkot ne samo izvedljiv, ampak po- stane tudi »kroničen«. Ljudje se na- vadijo na neavstrijsko blago, trgo- vec pa se navadi na nove tvrdke.

ki mu nudijo iste pogoje, kot avstrijs- ke in težko je priti zopet v staro strugo.

Neki trgovec z modnim blagom je na drastičen način pokazal svoje mišljenje nekemu avstrijskemu, du- najskemu potniku stare tvrdke, ki ga je že od nekdaj zalagala. Z blaženo nemščino na jeziku, na ustnicah lju- bezniv nasmeih in s kovčegi polnimi letnih novosti, je vstopil v trgovino, kot star znanec.

Trgovec ga prijazno pozdravi, vpraša ga, kaj želi, nato ga pa spremi v prijaznem razgovoru do vrat, jih odpre in reče: »Pojdite prodajat v Vašo Albanijo!«

Med zvijajočimi izgovori moral je zapustiti lokal. Ali je šel v Alba- nijo prodajat modne novosti, ni ni znano.

Tam bi bilo »kšeftov«... pri »ušivcih« se itak nič ne iztrži.

Popravek.

V »Pismu iz Belgrada« v »Dnevnu« z dne 15. t. m. je tiskarski skrat odnesel cel stavek, tako, da je popolnoma pokvaril smisel dotičnega predposlednjega odstavka v prvi ko- loni. Ta odstavek se mora glasiti:

Dunajski židovski list triumfira — toda prezgodaj — ker se čuje, da misli Crna gora — s pomočjo srbs- kikh prostovoljcev — Skader zavzeti.

No in ta vest se sedaj tudi potr- juje, baje je kralj Nikita plakal, ko je prejel uradno obvestilo, da ga Srbija zapuša. Sklical je takoj državni svet, kjer se je sklenilo nadaljevati boj proti vsem. Več srbskih navdu- šenih mladeničev je odšlo proti Skadru...

Mars.

KINO-METROPOL.

Danes z dnjkrat »Vstajenje«.

LISTEK

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

Smehljaje se z zloveščim usme- vom, se je obrnila lepa Feronka k Francu I., ki jo je gledal bled od osuplosti in groze, ne da bi razumel, kaj se je zgodilo.

»Sir,« je dejala, »lepo ste jo od- nesli...«

Se enkrat se je premečnil kra- ljev pogled od Magdalene do trupla, ki sta bila obadva tako strašno okrv- avljena in bleda...

In zdaj je razumel! Zaslutil je, da je bil ta človek nastavljen, da ga ubije!

Razumel je, da ga je zvabila semkaj z namenom, umoriti ga, in da ga je zato otela bodala, ker je bila prepričana, da ne uide smrtonosne- mu strupu!

In ko mu je lepa Feronka odprla vrata, je planil ven ter zbežal, blazen od groze in šklepetajoč z zobmi...

XXVI.

Dva sta jahala mimo.

Ravno, ko je pobegnil kralj z znojem tesnobe na obrazu, sta do- spela dva jezdeca v največjem diru po Melunski cesti.

Prihajala sta mimo Feronkine hiše, ko je planil kralj iz nje; Franc

I. se je skoraj zaletel v konja enega izmed njiju.

»Gospoda!« je kriknil kralj s ta- ko preplašenim glasom, da sta ne- hote ustavila konja na mestu.

»S čim vam moreva postreči, gospod?« je prašal eden izid njiju. Kralj je naglo pristopil.

»Ali sta plemiča?« ju jeprašal. »Res bi lahko rekla, da sva; to- da to je postranska brigala!«

»Gospoda, plemič sem. Ako sta tudi vidva, mi dolgujeta pomoč...«

»Gospod,« je izpregovoril nato drugi jezdec, »ako potrebujete po- moči, vam pomoreva, ne da bi bila radovedna, kakšni so vaši pregame- ni.«

»Pri Bogorodici, to je moška beseda!« je vzkliknil kralj, ki se mu je polagoma vračala prisotnost du- ha. Bodita torej tako prijazna, raz- lahajta in pojditja z mano.«

Jezdeca sta se obotavljala v pr- vem trenutku.

Toda njegova želja je bila izre- čena v tako tesnobnem tonu, da sta ubogala.

»Gospoda,« je povzel kralj nato, »ali vidita to hišo? Glejta, pravkar se je zgodil tamkaj strašen zločin... Zvabili so tjakaj zlahtnega plemiča, da bi ga ubili... in če se jim ni po- srečilo... je kriva samo previdnost božja... Morilec je še v hiši, go- spoda...«

»In?« sta vprašala jezdeca.

»Morilca je treba aretirati, go- spoda... preden mine deset minut

... drugače nam uide...«

Bralec bo opazil, da je kralj go- voril o »morilcu«, misleč na Magda- leno Feronovo.

Bal se je namreč, da mu ure- četa svojo pomoč, ako jima pove, da gre za žensko.

Zlahtnemu plemiču, kakor se je sam nazval, se je zdela ta zvijačica popolnoma pravilna.

»V čem vam lahko pomagava?« je povzel eden izmed obeh plemičev dokaj osorno. »Kje je plemič, ki so ga hoteli umoriti?«

»Ta plemič sem jaz, gospoda.«

»No, saj niste ranjeni, se mi zdi?«

»Tega ne, smrt božja, a manj- kalo je malo. Vidita torej, gospoda, česa pričakujem od vaju. Postavita se pred hišna vrata, dokler se ne vrnem s potrebnimi ojačenji...«

»Adijo, gospod!« je dejal jezdec kratko. »To opravilo ni za naju!«

To rekša sta se zaviltila spet na svoja konja.

Kralj je besno stisnil pest; malo je manjkalo, da ni kriknil:

»Jaz sem kralj... ubogajta, če ne —!«

Toda premagal se je.

»Gospod,« mu je rekel tisti jez- dec, »ako se bojite še česa, sva vas pripravljena spremiti do vaše hiše...«

Kralj je bil v enem tistih živč- nih razpoloženj, ko prizna tudi naj- večji hrabrec, da ga je strah.

Poleg tega je upal, da izve spo- toma imeni teh dveh plemičev, ki

jima je že namerjal drago zaračunati njuno odklonitev.

»Sprejemem,« je dejal, »in se vama zahvalim prav od srca.«

»Stopajte tedaj, in bodite brez vse skrbi.«

Kralj se je zdrznil. Čutil je, kako ga ponižuje ta nekam visokomerna zaščita. Sprejel pa jo je vkljub temu.

»Pojdimo, gospodje,« je odgo- voril.

In začel je stopati naglo, ne- znanca pa sta mu sledila tik za hrb- tom, uravnava po njegovi hoji ko- rak svojih konj.

Franc I. se je napotil naravnost proti gradu.

Dospel je kmalu pred velika vrata in pristopil k stražniku.

Ta je v prvem trenutku naperil haleparto in kriknil:

»Poberi se!«

Še tisti hip pa je spoznal kralja, in preden je mogel Franc I. izprego- voriti besedico in mu veleti, naj molči, je skočil vojak v parado stojo in zakričal na vse grlo:

»K orožju v čast njegovega veli- čanstva!«

Zaslísal se je hrup; trenutek nato je stalo pred ograjo štirideset hale- partirjev, ki so bili na straži, šesto- rica izmed njih pa je pristopila z bak- ljami, da posveti njegovemu veličan- stvu.

Jezdeca, ki sta bila spremila Franca I., sta se spogledala in za- mrmala:

»Kralj!«

On pa se je obrnil k njima.

»Gospoda,« je rekel smeje se, »moj inkognito vama je zdaj razkrin- kan... Pojdita z mano, da vaju za- hvalim po zaslugi... Ampak,« je dodal in namršil obrvi, »čudim se, da sta še na konju in pokrita!«

Jezdeca se nista odkrila!

Nista se odkrila!

In ko je hotel kralj ves besen ukazati halepartirjem, da naj ju pri- mejo, je odgovoril eden izmed obeh neznanecv z glasom, v katerem je zvenela zamolkla razburjenost:

»Gospod, srečala sva vas na poti; bali ste se, in midva sva vas spremlja; zdaj ste doma... Zbo- gom torej, in ne belite si glave z za- hvalo, ki nama jo dolgujete; prav rada vama jo odpustiva.«

Osuplost in ogorčenje sta vzela kralju zmčnost, črhnil je besedico.

Toda mignil je, in vojakji so pla- nili, da bi prišli nesramneža.

Tisti hip pa sta neznanca obrnila konja, izpodbodla ju in izginila v temi.

Jezdeca, ki ju kralj ni spoznal, so gotovo spoznali naši čitatelji; bila sta Manfred in Lantné.

Prihajala sta iz Pariza, kjer se je bil zgodil pred njunim odhodom pri- zor, ki ga moramo še opisati.

Obnovimo torej dogodke v tre- nutku, ko so zakopali Julijo, nesrečno ženo Doletovo, umrlo od žalosti nad možovo smrtjo.

Albanija, njene meje in statuti.

V soboto so zastopniki velesil izročili ministrskemu predsedniku in ministru zunanjih zadev Gešovu natančen popis severnih in severovzhodnih meja Albanije. Kakor je iz storili tudi v Atenah. Kakor je iz note razvidno, so poslaniki v Londonu izdelali meje Albanije ozirajoč se predvsem na strateško stran. Meje se globoko zajedajo v Črno goro in Srbijo. Kakor se poroča iz Beograda. Srbija s temi mejami ni zadovoljna in izroči velesilam primerno noto, in to še posebno za to, ker ni v vsej tej določitvi meja nikjer govorjenja o obljubljenem pristanišču in o ozemlju, po katerem bi tekla srbska železnica. Je res čudno, kakšna skrupulca prihajajo s konferenc ljudi, ki imajo 25 ur na dan časa.

Meje severne Albanije so sledeče:

Na severu se pričena meja pri izlivu Bojane v Jadransko morje, teče po dolini Bojane do Gorice, ki je na desnem bregu Bojane, prestopa reko in drži do vrha Bojane od skaderskega jezera delečega gorovja. Taraboš ostane Albaniji. Pri vasi Zogaj, ki ostane albanska, se približa meja jezeru in ga prereže do zaliva Lihen Hotis, potem pa drži med okrožjem plemen Gruda in Hoti, ki pripadeta Črni gori, na eni strani, in Jalensen Kastrati in Klementi, ki pripadeta Albaniji, na drugi strani. Potem ostane sedanja meja med črnogorskim plemenom Kuti in plemenom Klementi do okrožja Gusinje in Plava. Potem se vije meja po grebenu in razvodju med Drinom in Linom, tako da pripadeta omenjeni mesti z okolico Črni gori. Nato zapuša meja gorovje in se obrača proti Djakovici ob Zahomlju, tako da ostane Djakovica izven Albanije. Od Zahumlja gre meja proti Belemu Drinu zapadno od Prizrena in po mejni črti med prizrenskim in ljupskim okrožjem, tako da pripade zadnje Albaniji. Odtod drži po grebenu gore Korab, tako da ostane okrožje Dolenje Dibre Albaniji. Reka s svojim okrožjem pa izven Albanije. Nato zapusti greben nekoliko severno od mesta Dibre, ki ostane izven Albanije, do Črne Drina, teče ob reki do vasi Lukovo in sledi vrhom pogorja, ki deli Drin od reke Skumbi, pušča Strugo izven Albanije in pride blizu vasi Lin do ohridskega jezera.

Kar se tiče državnega reda v novi državi, se taisti ne more imenovati ustava — temveč statut. Na poslaniški konferenci v Londonu se sicer to vprašanje še ni pretresalo, ali ruski predlog, ki ga bo podpisala tudi Francija, je deloma znan in ima namen praktično izvršiti na londonski konferenci sklenjeno neutralizacijo Albanije.

V listih se je mnogo pisalo, da bo na albanski »prestol« poklican ta in ta princ iz vladarskih rodbin. Ruski predlog ni za to, temveč postavlja Albaniji na čelo generalnega guvernerja, ki bo imenovan v sporazumu vseh šestih velesil.

Prihodnji Albaniji pa nedostaja vsega, kar je potrebno za ureditev državnega življenja — nima denarja. Zato bo potreba predvsem Albanijo finančno podpreti — to store njeni stvarniki, evropske velesile, vsled česar bo generalnemu guvernerju pridelen kot svet z glasovalno pravico in s pravico kontrole:

mednarodna finančna komisija, v kateri bodo zastopane vse velesile. Komisija bo imela v svojih rokah vse: javna dela, to je železnice, ceste, pristanišča; pa tudi dotacijo šolstva in verskih zavodov.

Politično kulturne posle, krajevno upravo, sodništvo, šolstvo bi pa bila vrokah izvoljene komisije, v kateri bi zasedali domačini, ki so jim razmere znane. To bi bila avtonomna uprava Albanije.

Slovenska zemlja.

Iz Bele Krajine.

Po odstopu našega deželnega poslanca pl. Sukljeta so nam ljubljanski gospodje kar prisilili nekega Karola Dermastjo, da smo ga morali voliti za deželnega poslanca.

Najprej so nam rekli, da je profesor, potem pa zopet, da še ni, ampak da je navadni učitelj. Pravih njegovih »šarž« nam pa le niso povedali, namreč da je načelnik deželne vinarske zadruge in predsednik Gospodarske zadruge v Ljubljani.

In mož, kakor se sliši in po listih bere, je tukaj res na svojem mestu, da dela v čast in prospelu kranjskih vinogradnikov. St. 428 Vašega cenjenega lista je imela dopis, kako vzoren red je v Ljubljani v Unionski kleti, kjer ima Dež. vinarska zadruga svoj vinotok. V teku tega tedna smo pa v nekem drugem slovenskem dnevniku brali, kakšna vina se vse točijo v tem vinotoku in kako se s tem dela, ne v korist, ampak v škodo kranjskim vinom in da se tudi tista državna podpora, ki je namenjena v prospek kranjskim vinogradnikom, tukaj kar izgubi.

Mož je kot načelnik zadruge na vse to tiho; mogoče si misli: »Saj moji volilci v Beli Krajini tako nič za to ne vedo!«

Mi Belokranjci pa, kot njegovi volilci in vinorejci, dvomimo, da bi naš poslanec kot načelnik Deželne vinarske zadruge celo stvar tako nam vodil v škodo, posebno ker se je skrajša pod vodstvom gosp. Gombača pokazala neka boljša prihodnost za našo vinski kupčijo. Zato vabimo gospoda poslanca, naj bode tako prijazen in naj se zopet enkrat med nas pokaže kot naš poslanec in nam celo stvar pojasni: Obenem mu bomo iz srca hvaležni ako nam od one državne podpore, ki je nam namenjena, nekaj seboj prinese, kajti danes je sila pri nas velika in star pregovor pravi, da kdor v silo pomaga, dvakrat pomaga. Našemu poslancu je pa kot načelniku Dež. vinarske zadruge čisto lahko, 23. t. m. ima Deželna vinarska zadruga svoj letni občni zbor in tukaj bo on kot tak gotovo to dosegel, da se nam vsaj za letos dovoli ona, nam prisojena državna podpora.

Prosimo gospoda poslanca, da nam sporoča, kdaj pride, ker ga želimo zopet med nami videti. Ko seboj pa z gotovostjo upamo, da nam kaj s seboj prinese. — Njegovi obupani volilci.

Dnevni pregled.

Pri nas je v sedanjih časih vse mogoče — zato naj se nihče ne čudi, če se konfiscirajo članki, ki objektivno razpravljajo o našem narodnem položaju. Saj ste čitali, da v Dalmaciji že drž. pravdnik ni dovolj patriotičen, da so suspendirali drž. pravdnika Kronje za to, ker ni hotel vložiti tožbe proti notarju Boniju, ki je vodil navdušen spreved

zaradi jugoslovanskih zmag nad Turki. Vodja ženskega učiteljskega Kriletič je odstavljen, ker je zložil pesem o jugoslovanskih zmagah. Torej pozor pesniki — ne dajajte duška svojemu navdušenju — pozor časnikarji, ne pišite člankov o jugoslovanstvu — pozor drž. pravdniki, zapirajte ljudi zaradi navdušenja, kajti pri nas je zdaj vse mogoče.

Niti avstrijski cesar ne piše avstrijskemu državnemu pravdniku po volji. »Volksstimme«, list, ki izhaja v Vornsdorfu, je prinesla lastno-ročno pismo cesarja Franca Jožefa, ki ga je poslal kralju Nikolaj leta 1910. za petdesetletnico. Doslavno pismo, natisneno dne 12. aprila, 1913 — je bilo konfiskovano.

Kako se spravljajo kanoni v »konsum«? Državni poslanec dr. Liebknecht je v nemškem rajstagu razodel način, kako je ravnala slavna nemška tvrda za topove Krupp, da bi spravila več topov na trg. V ta namen je bilo treba povečati vojno nevarnost, ki »grozi« Nemčiji. Zato je vtihtopila v francoske liste bojevitve, šuntajoče članke proti Nemčiji. V Nemčiji je pa skrbela za to, da oni članki niso ostali brez odgovora. Nemška vojna uprava vidi v vsem tem vojno nevarnost — posledica: naročanje topov pri tvrdki Krupp, kar gre na račun ljudstva. — Vso zadevo preiskuje pruska justica. Iz tega se vidi, kdo ima edino korist od bojnih priprav: kapitalisti.

Kje si — avstrijska justica? Mi noli dne je prinesel »das dummste Blatt von Graz« uvodnik, izpod peresa nam že dobro znanega »auch politika« A. Ritterja. V tem uvodniku se udeja ta gospod trditvam, ki so v dvojem oziru vredne naše pozornosti: prvič se v njem zrcali pristranost avstrijskih državnih pravdnikov, drugič pa nam kaže, na kako velenemarno stopnjo je že dospela vsenemška, protiaustrijska politika naših nemških sodržavljancev. G. A. Ritter čisto neženirano priznava v »Gr. Tagblattu«, da Avstrija po pojmovanju Nemcev, ni prav nič drugega, kot — dekla Hohenzollercev. Po njegovih izjavah bi moral Avstrija v korist Nemčije, odstopiti Rusiji — Galicijo — a v odškodnino bi ji morala dati Avstrija dovoljenje, da si prisvoji — Balkan. To pa samo radi tega, da preneha biti Avstrija država s slovansko večino, seveda za to, da bi v avstrijskem državnem aparatu zavladovalo — germansko plemo. Kakor hitro bi prišlo do tega, bi moral Solun postati Berlina prvi steber mostu do Bagdada. S tem bi se sicer odvrglo pozornost Nemštvu do sedaj toli zainteresirane točke — Adria je mišljena — a Nemštvo bi s tem zavladovalo po celi Sred. Evropi. Od balkanskih držav bi v naprej obstajala le — Bolgarija. S to osvojitvijo, ozir. zamenjavo, pa bi bila de facto že postavljena — vsenemška država. — So to res le fantostije človeka, najbrže bolnega na umu. A psihijatri trdijo, da je tudi norost — nalezljiva in kjer uganja svoje čenče en norec, postanejo norci kmalu vsi, ki so z njimi v stiki. Ker pa take norce ne zdravijo navadno zdravniški medicinci, marveč — državni pravdniki avstrijski, se nam zdi malo čudno, da ta članek ni bil zaplenjen. Pa vendar ne, da bi že tudi naši slavni gg. državni pravdniki istotako laborirali — ne morda na »bacillus delirius« — pač pa na onem, ki razjeda možgane naših, avstrijskih Nemcev in, ki ga krstimo najprimerneje, če ga kličemo za: »Bacillus — deliricus — los austriacus«. Vsekakor je pa čudno, kako šepasti so nazori »in puncto institia« naših gg. državnih

pravdnikov. Da bi si mi dovolili kaj takega pisati in n. pr. pozivali Rusijo h kakemu takemu koraku, bi nas gotovo iz uredništva ven peljali na dolgoletne ričete, če bi nas ne izgnali iz države ali pa pobesili kot »veleizdajalce«, v svarilo vsem — slovenskim žurnalistom.

Času primerno vprašanje. Pred nekoliko leti je celokupno avstrijsko šolstvo slavilo spomin Hoferja. Te dni je prišla odredba, da naj se slavi dvostoletni spomin izdajanja pragmatične sankcije Karola VI. Kdaj pride od višjih in najvišjih šolskih uradov poziv vsaj na slovanske šole, da bi se dostojno oslavljal spomin rojstne ga dne ali smrti moža, kakor je Jan Amos Komensky, ki ga časte vsi izobraženi narodi celega sveta, samo mi ga ne smemo javno in uradno slavit. Kaj pa Hus? ...

Favst, je Goethejevo mojstersko delo, chef d'oeuvre. Mi slovensko pest in se pridružamo ponavadi tiavendan. Teh omejenih tradicij ne posnema mladina ter ne vpije: »kravaj duš, mi smo Kranjci! Zlahta je raztrgana plahta!« Mladina ceni višje kri zlahte, kot raztrgano plahto. In to je sodomski greh, krvosramstvo, bi rekel chef d'oeuvre.

Slovinci v Zagrebu. V soboto zvečer se je vršila v kr. deželni gledališču v Zagrebu predstava A. Funtekove drame »Tekma«, v nedeljo dopoldne pa se je vršil občni zbor Hrvatske Matice. Zato je izletelo iz Zagreb več Slovencev, da se udeležijo teh priredb. Slovensko Matico so zastopali predsednik profesor dr. Fran Ilesič, odbornik Fr. Govekar in poverjenik Dragotin Hribar, slovensko gledališče pa dramaturg Oton Zupančič. Pridružili so se jim profesor Anton Funtek in njegova soproga, skladatelj Viktor Parma, ter Anton Pesek, urednik »Ilustrovanega Tednika«. Intendant pl. Treščec je dal slovenskim gostom troje lož brezplačno na razpolago. Predstava »Tekma« se je vršila v slovenskem jeziku izven abonementa pri prav lepi udeležbi hrvatskega občinstva, ki je sprejelo slovensko dramsko delo z viharim navdušenjem. Po I. delu se je izročil avtorju na odru velik lovorov venec s slovansko trobojnico. Prof. Funtek se je moral pri opetovano zahvaliti na oder, ker aplavza ni hotel biti konec. Po sijajni predstavi, ki jo je uzorno vodil režiser Hinko Nučič, so se zbrali številni hrvatski prijatelji Slovencev v Budievojski pivovarni. Prišel je tudi slovenski skladatelj Fr. S. Vilhar s svojo hčerjo Bogumilo, ki je igrala glavno žensko ulogo v Funtekovi drami ter govorila prav lepo slovensko. V nedeljo dopoldne so se vdeležili vsi Slovenci občnega zbora Hrvatske Matice. Predsednik, vseučiliški profesor dr. Oton Kučera je slovenske goste imenoma izredno prijazno pozdravil; za pozdrav se je zahvalil prof. dr. Fr. Ilesič. Vzlic opozicionalnemu naskoku hrvatskih klerikalcev je odborova lista kandidatov pri volitvi sijajno zmagnala. Odbor Hrvat. Matice je predložil obč. zboru veleobširen in krasen literaren program za bodočih 50 let. Po občnem zboru je priredil ožji odbor Hrvatske Matice zastopnikom Slovenske Matice in sloven. gledališča banket v Grand-hotelu v Llici. Po banketu je družba napravila izlet s kočijami po zagrebški okolici, zlasti v Remete in Sestine. Ker je bila baš nedelja, so imeli Slovenci priliko, občudovati divotno, slikovito in okusno narodno nošo hrvatskih kmetov in kmetov. Spotoma so si ogledali Slovenci Starčevićev nagro-

bnih spomenik pred cerkvijo v Sestinih in pa glavno grobljo z grobnico vseh glavnih Ilircev. Ker je bilo vreme krasno, je bilo povsod mnogo veselega naroda. Zvečer se je udeležil del slovenske družbe operne predstave »Bohema«, del pa je prišel na komerz Hrvatske Matice v Hotelu Palace na Zrinjevcu. Med veselo zabavo in napitnicami je naglo potekel čas. Hrvati so tudi to pot dokazali, da so preljubeznivi in vzorno gostoljubni bratje Slovencev.

Razpisane učiteljske službe. Loški okraj: Rovte II. naduč., St. Vid nad Cerkljico II. nad., Babinopolje, I. učit., Gora I. učit., Žiri I. učit. (ob. nad. šola kot postran zaslužek). Rok do 8. maja. — Kamniški okraj: Dolosko II. naduč., Zgornji Tuhinj II. učit. Rok do 10. maja. — Ljubljanska okolica: Horjul III. naduč., Blatna Brezovica II. naduč., Polhov Gradec II. uč., Golo I. uč.-vod., Lipoglav I. uč.-vod., Rakitna I. uč.-vod., Zapotok I. uč.-vod. Rok do 10. maja. — Krški okraj: St. Janž IV. dve uč. mest. Rok do 25. maja. — Kočevski okraj: Fara vas II. uč. (prosto stanov.) Rok do 2. maja. — Postonjski okraj: Budanje II. naduč. in uč. Rok do 23. aprila. Postojna, mešč. šola, prirodop. skup., Prem II. naduč. Vrbovo II. naduč., Erzely I. uč., Harije I. uč., Podstenje I. uč., Razdrto I. uč., Senežice IV. učit., Dol. Zemon, uč. Rok do 8. maja. — (Kratice: Rimska številka pomeni, kolikorazredna je šola, »učit.« pomeni izredno, za učitelje (moške) razpisana mesta.)

Ogenj. Kakor se iz Kranja poroča, je zorela dne 15. t. m. v Sent Juriju neka kmečka hiša s podotm, kozolcem in s skednjem vred. Dan poprej je gorelo v kraju Voklo. Oba požara sta izbruhnila okrog večera. Gasili so še pozno v noč. Požarna branba ni prišla na mesto nesreče. Tamošnje prebivalstvo je vsled teh dveh ognjev zelo razburjeno, ker se govori, da gre tu za požig.

Hudoben sin. V nedeljo zvečer je prišel neki tesar v Sučji pijan domov in se je z neznanega vzroka začel pripraviti s svojo staro materjo. Med prepripirom je hudobni sin pritisnil mater z vso silo ob steno in jo je vrgel s tako močjo na tla, da si je uboga žena izbila pri tem padcu eden izmed prednjih zobov.

Prepovedna ribja tatova. Te dni je v Sovoglah pri Dobrunjah neki ribji čuvaj zasledil dva mlajša ribja tatova, ko sta ravno lovila ribe. Ko sta tatitca zapazila čuvaja, sta vzela ukradene ribe in sta zbežala. Oba sta znana.

Oproščena učiteljica. Iz Novega mesta se nam poroča: V četrtek je tukajšnji kazenski senat razpravljal o slučaju, ki mora zanimati posebno učiteljsko na deželi. Znano je, odkar so odpravljene iz ljudskih šol palice, da so vsled porednosti otrok, še več pa vsled potuše starišev, v prvi vrsti učiteljice izpostavljene največjim šikanam od strani otrok, maščevanju od strani strišev in preganjanju od strani raznih oblast. Prišlo je danes na Kranjskem že tako daleč, da si vsak vaški paglavec, ki še zadal platno prodaja, drzne učiteljico v šoli tikati in ji dajati najgrše priimke. Če se učiteljica zateče k palici in paglavcu prišvrkne par zasluženih po zadnji strani, tedaj je precej vse po konci. Tisti stariši, ki sami vzgajajo tako izprijeno mladino, tisti starši, ki (po vzgledu Novaka iz Dobrave) tudi v smrtno nevarno oblebenje slučaju nimajo toliko srca do otroka, da bi mu poklicali zdravnika, marveč rajše puste otroka v bolečinah poginuti, tisti stariši imajo pa v tem slučaju, če je njih otrok zaradi svoje

FRANCE ŠTAJER:

Samomerilec.

Tragedija futurista v 4. impresijah. (Konec.)

Druga: Kam so ušli? Stražnik (se pojavi). Peta (ga naskoči): Vi dremate za voglom, a voluni izpodkopavajo in podminirajo mesto. Stražnik (prestrašen): Kaj? Vohuni. (Se jih oklene). Druga: Ti šalobarda. Kako se stiska k meni. Peta: Kako se hrčevito oprilemle moje kikle. Stražnik: Sam jih ne morem loviti. Kam so šli. Slikar (prihiti in se vnovič spomni volunske afere ter vzkligne škodoželjno): Telegrafirajmo, pokličimo vojaštvo. Generalalarm. — Sovražnik je v mestu. (Odhití na pošto.) Dramatik: V kanal so zlezli. Sem rekel, da vodi v trdnjavo! Zenske (stlačijo stražnika v kanal). Druga (stopi v silnem navdušenju vzporedno v kanal). Stražnik: O jej — voda, voda, mokro (milo) voda... Druga (cvili): Podgane, o podgane —

Zenske (cvilijo hreščeče, straznik basira.) Stražnik (se reši in potegne tudi drugo. Zapro kanal.) Zenske: Ti straži podgane, da katera ne uide! Glas za kulisami (oster, rezek, kategoričen): Zaprite vse izhode! — (Cuje se boben.) Šef generalnega štaba (temnega obraza, bojevitega izraza): To je treba razmišljati. Adjutant in vojakom, ki mu slede. Napravite umeten grič, da premotrimo teren. (Iz kavarne prinese mize. Šef zleze na barikado.) Da se mi vžgo bojevitve inspiracije, naj zasvira godba koračnico Hunyadi Janos. Godba (svira). Vsi poslušajo odkritih glaz.) Šef generalnega štaba: Galambom, Aranka betyar, eršteelt. Mi smo hrabrejši, če nas oblegajo. Spodimo sovražnika iz mesta, in zaklenimo hišna vrata. To bo naglo. Z mokro kunj in s tremi fanfaristi. Saj so zavzeli ravno tako Jeriho. Galambom Aranka betyar kihantyl jaavool! Graščak, Nada, oficir: (naglo od desne) Kaj pa je, Fanfaristi (prisplo, piskajo na vse pretege in pihajo. Ko pridejo mimo oficirja, se obrnejo na desno, da ga pozdravijo s tem. Toda, vsled močnega zračnega pritiska mu od-

padejo dolge leve umetne muštake.) Vsi: (ko zapazijo čudo) To je volun! Linčajmo ga! Dol z njim! Stražniku: (hočejo vzeti sabljo, da namahajo z njo voluna. V rokah jim obtiči držaj. Nato snamejo pikelhavbo, in zbadajo »oficirja« v zadnjo gnjat...) Oficir: (milo cvili) Pustite me, jaz sem vendar jaz! Jaz nisem volun! Jaz sledim volune. To so voluni (kaže na graščaka in Nado). Nada: (mu prisloni s solnčnikom krepko terco). Ekscelenca: (pride naglo z ravnateljem gledališča). Stražniki: (mu trebijo pot). Narazen, narazen! Ekscelenca: (jezno) Ali je danes karneval? Oficir: Ekscelenca, pomoč, sledim volune — in zdaj me mrcvarijo. Ekscelenca: (stražnikom). Narazen! Vojaki in stražniki: pode ljudi. Godrnjajoč se umikajo. Ekscelenca: (jezno) Ali je danes karneval? Referirajte! Detektiv: Referirajte! Čul sem, kako sta nagovarjala starec in ta deklica ravnatelja gledališča k volunstvu! In ko je gospod ravnatelj jezno, a svetoogorčeno vzkliznil: »Mi branimo, kakor Leonida Termopile! S fotografskimi plošča-

mi ne bomo izdajali evfijaltstvo Termopil.« sem odhitel domov, se oblekel v oficirja, da bi omamili to deklino in mi bi razodela peklenski načrt, volunske sokrvice in jih bi zasacil in flagranti! Ravnatelj: Če ni drugega, idite spat, in spite makari mirno celo zimo, kakor polhi. Midva sva razpravljala o kinematografu! Ekscelenca: Gospod ravnatelj mi je takoj referiral o razžaljlvi ponudbi. Detektiv: (odide zelo osramočen). Šef generalnega štaba: (se skobaca zmagoslavno raz barikado, spravi zemljevid) Galambom, Aranka, betyar, Abireten. (odide.) Vojaki, stražniki, ljudstvo: (se porazgubi). Nada: Ekscelenca, prosim koncesijo za kinematograf. Ekscelenca: Mi podpiramo in gojimo samo pravo umetnost! Nada: Če je ne bi podpirali, bi že zdavnaj pozebla. »Ali mislite, ekscelenca, da se ljudje brigajo za umetnost? Za lajne starih klasikov? Za dolgovezna čuvstvena blebetanja? Moderno življenje nam požira vse moči in misli: Zato ne maramo poslušati umetnosti, in jo prenišljevat, temveč le gledati hočemo! Raztresati se, zabavati se, oddihavati se!

Dramatik: Gledališča zapirajo! Koga brigajo resni problemi? Koga brigajo bolesti srca? — Pač edino bolest srca poznajo naši strički in tetke, če se jim namreč nabira mast, kakor bi jih zamesil! Arterioskleroza! Ekscelenca: Vsi bodo ljubili umetnost, če bi bila kakor nedolžno brhka pesterna poletnega praznika. Kakor plamenka z belim vencem, ki je posejan z rožnato rdečkastimi kolobarčki, liki pikepolončice! Ustvarite vendar kaj solnčnega, zlatega, idiličnega. Dramatik: Pri moji veri, gospod ekscelenca, jaz bi ustvarjal nebesa, če bi verovali vanje. Ampak ljudje bodo dejali: Saj to ni res! — Kje se to godi? Ekscelenca: Pretiravate! Tako poezijo bi častili... ampak kdo jo bo ustvarjal? Umetnik naj bo umetnik, ne firma! Če vam je mirno življenje in si ne napenjate možgan: »Češ, kje in kaj bom jedel? Kdo me bo rubil danes?« hm, se ne zastrupljate! Plačevati bi jih morala država, kakor vzdrževati gledališče! Kajti v starem veku se je glasilo mogočno iz ulic: Panem et circenses. Kruha in iger nam dajte! Država mora dati ljudstvu kruha s tem, da pospešuje obrt, industrijo, trgovino, polje-

ni oglasil pri njem oče. — Starček je torej izginil, in nobeden si ne more misliti, kam da je šel. — Bog ve, kaj se je zgodilo staremu, šibkemu starčku.

Uslužbenec je okradel svojo gospodinjico. Inženirjeva soproga Ilcick, stanujoča pri »lovcu«, je naznanila na policiji, da so ji bile ukradene iz njene vile razne pozlačene in srebrne posode. Tatvina se je zgodila, ko je bila odsotna. Na sumu ima svojega uslužbenca, ki je bil v petek aretiran.

Neznanka. V petek zvečer okoli 8. ure je prišla v prodajalno šestvins mlada, kakih 17 let stara gospodična elegantno oblečena. Uslužbenec, ki so se ravno pripravljali, da zaprejo trgovino (nahaja se v ulici del Postje, št. 7), so bili brž pripravljivi, da postrežejo mladi gospodični. Ta pa je molče prišla za metlico, ki je ležala na pregrajalniku in je začela snažiti predmete okrog sebe. Uslužbenec, ki so mislili, da se mlada gospodična šali, so jo laskavo zahvaljevali, toda ko deklica ni hotela odnehati, se jim je zdelo malo čudno. Še bolj čudno pa se jim je zdelo, da se je gospodična, ko je nehala snažiti, vsedla na vrečo fižola. Molče je sedela in ni narahlo ničesar. Ura je prišla, treba je bilo zapreti prodajalno, neznanka pa je še vedno sedela na vreči, a ko so ji rekli, da morajo zapreti prodajalno, se ni zgenila. Nihče je ni mogel pripraviti, da bi odšla na ulico. — Sedaj so bili vsi uslužbenici prepričani, da je gospodična znorela. Poklicali so po telefonu Trevesa, ki vozi umobolne v bolnišnico. Ko je Treves povabil gospodično, naj stopi v kočijo, da se odpelje z njim, je molče ubogala. — Nobeden prisotnih ni poznal mlade ženske; bog ve, iz katere ulice je prišla tja. — S seboj ni imela ničesar, ne denarja, ne listin.

Zblaznel. Po ulicah v bližini obrežja se je izprehajalo več mladeničev. Kar naenkrat pa se eden izmed njih oglašil in pove, da skoči v morje. Slekli si je suknjič in je začel bežati proti morju, njegovi prijatelji pa za nim, da ga pregovorijo. Par metrov od morja sta ga ustavila dva stražnika in ga odpeljala domov v ulico Sv. Nikolaja. Tam se ga je prijel še hujši živčni napad, da so ga morali odpeljati v bolnišnico. Nesrečni mladenič Jožef M., star 24 let, je doma iz Moravske in po poklicu je natakar. — Ko je bil nekaj ur v bolnišnici, mu je odleglo. Zato je bil zopet izpuščen in spremljan domov. Ko bi ne bilo prijateljev in stražnikov, bi lahko utonil.

Defraudacija.

Kje je Luka Smolnikar?

Čitatelji »Dneva« so pred par meseci iz pisem nesrečne Albince natančneje spoznali krepkosto delovanje stolnega vikarja Luke Smolnikarja. Ko je Albince odšla v Ameriko, se je zvedelo, da je odšel Luka Smolnikar v neki samostan delat pokoro za svoje grehe. Luka seveda ni šel prostovoljno, ampak so ga tja poslali drugi. Pa zakaj? Te dni se je razvedelo

da je Luka Smolnikar poneveril pri »Katolišk. društvu« nad 30.000 K.

Luka Smolnikar — kakor je znano — je bil prijatelj lepih deklet. Taka stvar pa navadno stane denar. Zato se je Luka poleg vikarstva pečal z raznimi stvarmi; tako n. pr. je prodajal lursko vodo, ki jo je dobival ekspres iz ljubljanskega vodovoda, potem je bil vodja »Društva sv. Marte«, kjer se je dalo tudi kaj zaslužiti. Pa vse to ni zadostovalo. Luka je bil tudi blagajnik »Kat. tisk. društva« in kot tak je bil prav vnet klerikalen bojevnik. Seveda, ker je neso. Čim več dela in kupčije — več denarja je zaslužil Luka za svoje ljubice. Ker pa še provizije niso zadostovale — je Luka porabil društveni denar zase, oziroma

Luka je defraudiral.

Največ je Luka porabil denarja za dekleta. Teh je imel več. Zadnja je bila Albince. Ko je ta ljubezen rodila svoje sadove, je Luka kupil Albinci lepo malo — drugim je dal denar, da so balčali in — plačal je Albinci pot čez morje. Tudi njenemu fantu je plačal pot in je poskrbel vse, da bi prikril posledice svojega ljubimkanja, ki ga je gojil v šentklavškem farovžu. S tem pa je bil prisiljen

rabiti tuj denar.

Iz enega zla se rodi drugo — pravi pregovor — Luka je z vednostjo klerikalcev sleparil ljudi z lursko vodo in obiral pobožne ženske na vse načine (Luka je bil lep fant).

!! Trgovci, peki !!

Kakor je Luka sleparil druge, tako je osleparil tudi klerikalce, zato je moral izginiti. Kje je, to še ne vemo, ampak Lukec ima toliko grehov na grbi, da bi zaslužil, da bi ga zaprli še kam drugam — ne samo v klošter.

Društva.

Vaditeljski zbor Litijsko-smartinskega Sokola je sklenil radi dostojnega nastopa na »Vsesokolskem zletu« sledeče: Vaje se vrše od 21. aprila t. l. v naslednjem sporedu v večernih urah v telovadnici v Litiiji. Telovadci (na orodju) v ponedeljek, sredo, petek, od 8—9., člani nastopajoči samo pri prostih vajah iste dneve od 9—10., člani nastopivši v kroju v obče radi redovnih vaj v petkih od 9. do pol 10., članice v prostih vajah v torek, četrtek in soboto od 8. do pol 10. Opozori se posebno, da člani v kroju brez izvežbanja v redovnih vajah pri zletu ne bodo smeli nastopiti. Kdor hoče nastopiti, mora z vežbanjem takoj pričeti, izgovor na poznejši čas se ne more in ne sme ozirati. Bratje in sestre, držite se strogo označenega reda, potem vspeh ne izostane.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

OBLEGANJE SKADRA.

Dunaj, 21. aprila. Kralj Nikola se ni vdal, vse tozadevne vesti so brez podlage. Z današnjim dnem je zapovedal nov naskok na Skader. Črnogorci upajo, da se jim posreči Skader zavzeti.

LOČITEV SRBOV OD ČRNOGORCEV.

Bar, 21. aprila. Zadnje čete so odšle izpred Skadra. Slovo je bilo prisrčno.

ČRNOGORCI SE GROZI Z NOVO KRŠTIVJO MEDNARODNEGA PRAVA.

Kotor, 21. aprila. Kakor se poroča, odpošlje poveljnik mednarodnega brodovja v črnogorskih vodah francoskega častnika h kralju Nikoli, da mu sporoči, da mora Črnogorci takoj opustiti obleganje Skadra, sicer se izkrcja mednarodno vojaštvo v Baru, Čičinju in Medul.

IZ SKUPŠTINE.

Belgrad, 21. aprila. V skupščini je soc. dem. poslanec Kaclerović kritiziral politiko vlade, rekoč, da je zunanja in notranja politika vlade, posebno preveliko pustošenje armade in častništva, nevarna za ljudstvo. Zveza bi morala biti demokratična konfederacija. Pašić je odgovarjal, da ne bo pustil blati zaslužene armade in častništva. Politika je konsekvantna. Dalje je izjavil, da skupščina ni poklicana samo zato, da odobri proračunsko predlogo za leto 1912 in 1913, temveč, da bo zborovala dalje. V kratkem bo mogoče vladi podati vse zaželenje izjave, ki se tičejo sedanjih napetih razmer. Proračunska predloga je bila odobrena z 74 glasovi proti 60.

BOJKOT V SRBIJI.

Belgrad, 21. aprila. Na večerajšnjem zborovanju srbskih trgovcev je bila soglasno sprejeta resolucija, s katero se pozivlja merodajne faktore, da pospešijo izvedbo bojkota. Resolucija zavrača očitek nevhvalečnosti, s katerimi operirajo dunajski listi in izjavljajo, da bodo srbski trgovci vsem svojim upnikom pravočasno vse račune poravnali.

TURŠKI IZSELJENCI.

Carigrad, 21. aprila. Orška je sklenila 3000 v Solunu se nahajajočih turških izseljencev na grških ladajah brez odškodnine prepeljati v njihovo novo domovino. Porta o tem obveščena je določila Smirno za kraj, kamor naj se jih prepelje.

RUSKI SVET.

Petrograd, 21. aprila. Ruska vlada je svojima poslanikoma v Belgradu in Sofiji naročila, da naj opozorita vladi, da naj ne poostri konflikta, ki se tiče razdelitve ozemlja.

BOLGARIJA HOČE SKLEPATI MIR NA SVOJO PEST.

Kolin n. R., 21. aprila. Bolgarija bi imela proti Srbom rada proste roke, radi česar bo najbrže podpisala s s s Porto preliminarni mir.

OD ČESA JE ODVISNA VOJNA ODŠKODNINA?

Dunaj, 21. aprila. Tu se sodi, da bo Čarikov posredoval med Srbijo in Bolgarijo s sredstvom, ki bo najbrže imelo vspeh. Francoski denarni trg bo obema državam odprl le, če se z lepo poravnate; vojna odškodnina jima bo priznana le, če ne motita Evrope z vojno. (Kar se sodi na Dunaju, ima dvomljivo vrednost.)

MINISTRSKI SVET.

Dunaj, 21. aprila. Tu se je danes vršil ministrski svet. Na dnevnem redu je bilo vprašanje zvišanja števila rekrutov in odpoščanje rezervistov z vojaške meje.

KDAJ SE ODPUSTE REZERVISTI?

Dunaj, 21. aprila. Ministrski svet je sklenil, da bodo rezervisti odpuščeni šele, ko zapuste Srbi Drač.

POLJSKO - RUSINSKA POGAJANJA.

Dunaj, 21. aprila. Danes se je Stürckhova vlada posvetovala s Poljaki in tudi z zastopniki poljskega eriskometa. Škofe so posledice njihove akcije presenetile in zato skušajo najti izhod — kar pomenja olajšanje situacije. — Sodi se, da bo naslednik Bobrinskoga sekciski šef v naučnem ministertvu Madejsky.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Poslano.

Z vseh strani nam prihajajo očitanja, da ne delamo nič reklame za Kino-Metropol. — To nam očitajo seveda prijatelji gledališča, ki žele, da bi to podjetje rešilo naše Dram. društvo iz vednih finančnih kriz. Dovoljujemo si zaradi tega pojasniti, da sicer poznamo moč reklame, da jo pa v zaželeni meri ne moremo izvrševati, ker nam zaradi obstoječih pogodb niso vsi ljubljanski dnevniki na razpolago in se moramo omejiti samo na inserate in lepake. Učudni, zračni prostori, komodni sedeži, brezkončna nizka vstopnina in nedosegljivo krasne slike so bile pa že v začetku tako dobra reklama, da smo imeli doslej vsak večer nabito polno gledališče.

V Ljubljani, 21. aprila 1913.

Dramatično društvo.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pisemnim vprašanjem je priložil znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakih. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Glasovirje, planine, avtomate, gramofone, plošče prodaja, uglašuje, popravlja solidno Josip Oblak, Ljubljana-Glince 92.

Cenjenim obiskovalcem Trsta se priporoča prenočišče v hotelu H. osič, ulica Carradori št. 15. Cene nizke. — Skupno več dijakov, najnižja cena.

Moderci v vseh modernih oblikah,

moderčki, potrebščine za moderce

rokavice, parfumerija, nogavice, moderne ulasnice, broške, igle za klobuke, pajčolani, torbice itd. vse v največji izbiri v modni trgovini za dame

P. Magdić, Ljubljana,

nasproti glavne pošte.

Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož Makso Zaloker, Ljubljana Krakovski nasip št. 26, so dosegle dosedaj povsod najboljši sloves. Naročajte pri narodni trdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah.

Učenka se sprejme pri šivilji. Naslov v »Prvi anončni pisarni«.

Kolo že rabljeno kupi in velikega belgijskega kunca proda Fr. Dolinar, Smlednik. 317-2

Kupim v mestu ležečo hišo (tudi večjo z vrtom). Natančne ponudbe pod »Hiša« na »Prvo anončno pisarno«. 319-3

Mayrjev leksikon (velika izdaja) se proda. Kje pove »Prva anončna pisarna«. 314

Lepo meblavana soba s posebnim vhom se odda. Privoz 9.

Šivilje

se sprejmo pri

A. Singer, Gosposka ul. 4.

Žganjarna

F. Pečenko

se je zopet odprla

v ulici Scala Belvedere št. 1

(prihod iz ulice Miramar).

Priporoča se svojim starim obiskovalcem in obenem cenj. občinstvu.

Radioaktivno termalno kopališče

Toplice na Kranjskem

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akratov vreclec 38°C, daje vsak dan nad 30.000 hl radioaktivne termalne vode. Zdravljenje s pitjem in s kopanjem. Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopeli. Elektroterapija in masaža. Raynatelstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje, gostogozdnata okolica. Bogato opremljene sobe. Izborno in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopališka uprava.

Delavke, ki so večje izdelovanja testenin

sprejme tovarna za testenine G. Gregori v Bekštajnu pri Beljaku, Koroško. Plača K 1'80 do K 2'— na dan. Prispevke za bolniško blagajno in zavarovalnino proti nezgodam plača tovarna in preskrbi tudi stanovanja.

Radi prevelike zaloge blaga dajem

20% popusta

vse pomladne najnovejše damske kostume, krila, bluze kakor tudi obleke in površnike za gospode in dečke najmodernejšega kroja.

Postrežba točna in solidna. Cene priznane nizke.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Laška kuhinja

v Ljubljani

Od danes naprej se dobe vsak dan sveže morske ribe in najboljše vino Teran iz deželne kleti Parenco.

Špecerist

starejši želi takoj mesta. Ponudbe pod K. J. na »Prvo anončno pisarno

Carlo Marcuzzi

Trst, via S. Lazzaro 12.

Delavnica kirurških instrumentov, ortopedičnih aparatov, prs, umetnih rok in nog, trebušnih, športnih in bolniških pasov za popek, suspensorjev, mesečnih podvez za dame in vse bolniške potrebščine.

Malo rabljen

pisalni stroj

(amerikanskega sistema) se po zelo ugodni ceni proda. Cenjena vprašanja prosi se pod »Priložnostni nakup« na »Prvo anončno pisarno«.

Omara za led

(Eiskasten)

z dvojnimi vratnicami, na vrhu z zapirajočima hladiloma in zaklopnim pokrovom se ceno proda pri

E. Dobovišek

Ljubljana, Vrhovčeva ulica 9.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najrazvitejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživlje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Rezervni fond K 58.461.432'56. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123.257.695'77.

„SLAVIJA“

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Vsa pojasnila daje

Generalno zastopstvo v Ljubljani čigar pisarne so v lastni bančni hiši v Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljše sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!